

מסורת הש"ס

6) ונקמן קפא... 7) ונקמן קפא... 8) ונקמן קפא... 9) ונקמן קפא... 10) ונקמן קפא...

תורה אור השלם

- 1. ויהי ביום ההוא לא יהיה אור יקרות וקפא... 2. ביום ההוא יהיה על מצלות הסוס קדש... 3. ויהי כל סוד בירושלם ובחודש קדש... 4. וקרא שם והודיע בת אש בשנים ושמו ששע וקפא... 5. כענין בידו מאוני מרקה לעשק אתו... 6. מי יעץ ואת על צד המעשר... 7. ויהי יי למלך על כל הארץ... 8. ויאמר עוד אלהים אל משה... 9. בני ישראל יי אלהי אבותי... 10. ויהי יי למלך על כל הארץ...

גליון הש"ס

גם א"י אין כאן ענין... שכן גם ע"פ רש"י ד"ה ד"ה יתל:

מוסף רש"י

מה איסור בכיות... שיעור אסור אכלתו שהיא סייק עליו כמות קפא... 10. ולינוס למטה... 11. ולינוס למטה... 12. ולינוס למטה... 13. ולינוס למטה... 14. ולינוס למטה... 15. ולינוס למטה...

אלו עוברין פרק שלישי פסחים

כאיסורו של חמץ... ויבשר קודש נמי משנפסל זיולא אסור נאכלתו: יקרות וקפאון... מי שלא מירושלים על פתח צהא פדשחא דנענין למתני קמן שמעוד הקב"ה להספיק בו ירושלים: אור שיקר בעולם:

מקום שנהגו... אורכי נשס ריב"א דמפרש זירושלמי מלי שגא ערבי פסחים משאר י"ט משום דזמן הפסח מחלות ואליך ואף יחד קלמור התם נשאר ימות נשמיא קרבן אסור נמלאכה ופרך אס כן יחא כל היום אסור כמו יחד נשמיא קרבן ומפרש התם משום דלאו להקריב משמריה אכל פסח אינו יכול להקריבו אלא אחר חלות דנפסק לן מנפן הערבים ופרך אס כן קרבן ממיד שהוא לכל ישראל וקרנ כלל יוס יהא כלל יוס אסור נמלאכה ומשני שאני ממיד שהמורה הו"ה מן הכלל דכתיב ואספת דגנך ואס ל ישראל יושבים ונטלים מי יאסוף לכן דגן ומשמע התם דמזאורייתא אסורה ונראה דאף זומן היה דלויכא הקרנה כיון שנאסר אז אסור לעולם: העושה

ותחתונים למעלה אסור לו בני עולם ברור ראיית ואנן היכי התם כי היכי דאיכות אנן הכא הכי איתנין התם ושמעתי שהיו אומרים יאשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו ושמעתי שהיו אומרים הרוגי מלכות אין אדם יכול לעמוד במחיצתו וימאן וינהו אילימא ר"ע וחביריו משום הרוגי מלכות ותו לא אלא הרוגי לוד ביום ההוא יהיה על מצלות הסוס קדש לה' מאי מצלות הסוס א"ר יהושע בן לוי עתיד הקב"ה להוסיף על ירושלים עד שהסוס רץ ומציל ר' אלעזר אמר כל מצילות שתולין לסוס בין עיניו יהיה קדש לה' ור' יוחנן אמר כל ביהו שבחין ישראל עד שעה שהסוס רץ ומציל יהיה קדש לה' בשלמא דאמר כל ביהו שבחין ישראל דכתיב ויהיה הסירות בבית ה' כמזרקים לפני המזבח אלא למ"ד בהנך תרתי מאי והיה בשלמא למ"ד הנהך תרתי מאי ולא יהיה כנעני עוד בבית ה' צבאות אלא למ"ד הנהך תרתי מאי ולא יהיה כנעני א"ר ירמיה א"ר כנעני וימיה א"ר כנעני ממש אפשר בא אברהם והזהיר את יצחק בא יצחק והזהיר את יעקב ויהודה אילו ונסים אלא אמר רבי שמעון בן לקיש בת גברא תגרא דכתיב כנעני בידו מאוני מרמה ואיכעית אימא מהכא א"שר סוחריה שהים כנעניה נכבדי ארין: יהיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד אמו האידנא לאו אחד הוא אמר רבי אחא בר חיננא לא כעולם הזה העולם הבא העולם הזה יעל בשורות טובות ואומר ברוך הטוב והמטיב ועל בשורות רעות ואומר ברוך דין האמת לעולם הבא כולו הטוב והמטיב ושמו אחד מאי אחד אמו האידנא לאו שמו אחד הוא א"ר נתנמן בר יצחק לא כעולם הזה העולם הבא כולו הוא א"ר נקרא באל"ף דל"ת אבל לעולם הבא כולו הוא א"ר נקרא ביו"ד ה"י ונקרא באל"ף רבא למדרשה בפירקא א"ל ההוא סבא לעלם כתיב ר' אבינא רמי כתיב אה' שמי לעלם יזווה זכרי לרוד דוד אמר הקב"ה לא אבינא נכתב אני נקרא נכתב אני ביו"ד ה"א ונקרא אני באל"ף דל"ת:

רבינו הנגאל

וכיון שהזכיר אה לא עבר הצדקים חזרו דש"מ עד הצדקים מירושלים הוא חשוב והוצרך לברור מהאי קרא והיה ביום ההוא יהיה על מצלות הסוס קדש לה' ואמר ר' יהושע בן לוי עתיד הקב"ה להוסיף על ירושלים עד שעה שהסוס רץ ומציל פירוש חצי היום שהשני של יום חמיו, מפני זה פתח והיה ביום ההוא לא אסור א"ר יקרות וקפאון פי' ר' אלעזר אור שהאז יקר בעולם הזה, כלומר ההורה כדכתיב כי יני מצוה וזמרה אור, ומכאן דברו ר' יהי יקר בימים ההם, קפוי הוא מצי לעולם הבא, וכל דבר מצי כיד הרבים כדכתיב והיה אחרי כן אשפוך את רוחי על כל בשר ונבאו וגו' על כל בשר ונבאו וגו' כולל הוא, ויש לקוש דרשו בתלמוד נעשים האלות שהוא יקר עבשי כו', ור' יוחנן אמר אלו בני אדם שראין בעולם הזה יקרים ונכבדים, קפויים הם לעולם הבא, כי הא ידוסף ביה דר' יהושע בן לוי חלש כאילו פתח נשמתו, איחפא אמר ליה אבהו טאי חזית, אמר ליה עולם הפוך ראיתו עליונים למטה, כלומר היקרים החשובים בעולם הזה, כדכתיב אקיר אנש ספו אדם מכתם אופיר, ראיתו אותם תחתונים כמדומה והיורדים התחתונים, בעולם הזה ראיתו עבליה למעלה מאלו, אמר ליה בני עולם כבוד ראית, כלומר האמת שם הוא, מי שהוא לשם עליון הוא תיסק, אמר ליה אנה אנו מקומנו, אמר ליה אנו חשיבותנו התם כי הבא, ושמעתי אשירי מי שבא לכאן ותלמודו בידו, יש מי שאומר שגורם תלמודו על כל הך ונטישו עמו, יש מי שמפרש מי שיבא בכאן ומעשיו מידים ותלמודו שקיים כל מה שלמד, נשכח כאלו הביא ראיותיו עמו, והרובי מלכות אין כל ביה ולשון יבולה במחיצתן, ואסיקא לאו ר"ע ותבדיל ההללו מעלת גדולה וזלתי מות הרבנים, אלא שני אחים שהיו כלוד בשעה שנמצאת בת קיסר הרובה, ובקשו להרוג כל (היה) היהודים שבבבל, ואמר שני האחיים (נ"א) שמעתי אחיך, אנו הרגנו כבי להציל כל ישראל, והגינו זה וזה, (נ"א) ושלמו נכפסם ונתגרו הם...

ותחתונים למעלה אסור לו בני עולם ברור ראיית ואנן היכי התם כי היכי דאיכות אנן הכא הכי איתנין התם ושמעתי שהיו אומרים יאשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו ושמעתי שהיו אומרים הרוגי מלכות אין אדם יכול לעמוד במחיצתו וימאן וינהו אילימא ר"ע וחביריו משום הרוגי מלכות ותו לא אלא הרוגי לוד ביום ההוא יהיה על מצלות הסוס קדש לה' מאי מצלות הסוס א"ר יהושע בן לוי עתיד הקב"ה להוסיף על ירושלים עד שהסוס רץ ומציל ר' אלעזר אמר כל מצילות שתולין לסוס בין עיניו יהיה קדש לה' ור' יוחנן אמר כל ביהו שבחין ישראל עד שעה שהסוס רץ ומציל יהיה קדש לה' בשלמא דאמר כל ביהו שבחין ישראל דכתיב ויהיה הסירות בבית ה' כמזרקים לפני המזבח אלא למ"ד בהנך תרתי מאי והיה בשלמא למ"ד הנהך תרתי מאי ולא יהיה כנעני עוד בבית ה' צבאות אלא למ"ד הנהך תרתי מאי ולא יהיה כנעני א"ר ירמיה א"ר כנעני וימיה א"ר כנעני ממש אפשר בא אברהם והזהיר את יצחק בא יצחק והזהיר את יעקב ויהודה אילו ונסים אלא אמר רבי שמעון בן לקיש בת גברא תגרא דכתיב כנעני בידו מאוני מרמה ואיכעית אימא מהכא א"שר סוחריה שהים כנעניה נכבדי ארין: יהיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד אמו האידנא לאו אחד הוא אמר רבי אחא בר חיננא לא כעולם הזה העולם הבא העולם הזה יעל בשורות טובות ואומר ברוך הטוב והמטיב ועל בשורות רעות ואומר ברוך דין האמת לעולם הבא כולו הטוב והמטיב ושמו אחד מאי אחד אמו האידנא לאו שמו אחד הוא א"ר נתנמן בר יצחק לא כעולם הזה העולם הבא כולו הוא א"ר נקרא באל"ף דל"ת אבל לעולם הבא כולו הוא א"ר נקרא ביו"ד ה"י ונקרא באל"ף רבא למדרשה בפירקא א"ל ההוא סבא לעלם כתיב ר' אבינא רמי כתיב אה' שמי לעלם יזווה זכרי לרוד דוד אמר הקב"ה לא אבינא נכתב אני נקרא נכתב אני ביו"ד ה"א ונקרא אני באל"ף דל"ת:

הדרן עלך אלו עוברין

מקום שנהגו לעשות מלאכה בערבי פסחים עד הצות עושין מקום שנהגו שלא לעשות אין עושין ההולך ממקום שעושין למקום שאין עושין או ממקום שאין עושין למקום שעושין ונתנין עליו חומרי מקום שיצא משם וחומרי מקום שהלך לשם

ואל

היאך יקרא אלא בשמו: לא נשאני נכפס. שני שמות לימדו שם הכמיהה ושם הקרייה:

הדרן עלך אלו עוברין

מקום שנהגו. עד חלות. חזי היום: שלא לעסום. כדי שלא יהא טרוד נמלאכה ושכח יעבור חמלו ושמיטת הפסח ותקון מנה ללורך הלינה דמנזה לטרות מנעוד יוס כדי להסב מהר כדאמר נפ' בתרא (דף קט.) חוטפין מנה בלילי פסחים כשניל מיעוקת שלא ישנו:

ואל

ועליהם מפורש בשיעור כי עלוך הרגנו כל היום גורן וקייא לן כי הויגו לוד הם שמעיה ואחיו שנהרגו בייב באדר כמפורש בפרק סדר תעניות כידע כו'. ויהי ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד, יהיה ה' אחד, שאין שם כבודה רעה, שצריך לומר כבוד דין האמת, אלא הטוב ככל, שהכל טוב שאין שם רע, ושמו אחד כריב בר יצחק דאמר בעולם הזה שמי נכתב בידו א"ל ונקרא באל"ף דל"ת, אבל בעולם הבא כולו הוא, כשאני נכתב כן אני נקרא, ובה סבר למדרשה בפירקא, ובלגלותו, א"ל ההוא רבא זה שמי לעלם חסר ר' תיבס, כלומר עלמיה, (וחו) וברי נישאני נקרא עבשוי באל"ף דל"ת, ובעולם הבא בשמי שנאמר זה שמי לעולם. הדרין עלך ואלו עוברין

מקום שנהגו לעשות מלאכה בערבי פסחים עד הצות עושין כו'. ומתמיהין מאי איריא ערבי פסחים אפילו כל ערבנה נמי, דהניא הושיה מלאכה בערבי כשהיה ובערבי ימים טובים מן המנחה ולמפלה אינו רואה סימן ברכה לעולם, ושינין התם מן המנחה ולמפלה הבא מחצות, אי נמי התם ברכה לא חוי, הבא בערב הפסח הושיה מלאכה מחצות היום ולמפלה, וחלתי

הדרין עלך אלו עוברין